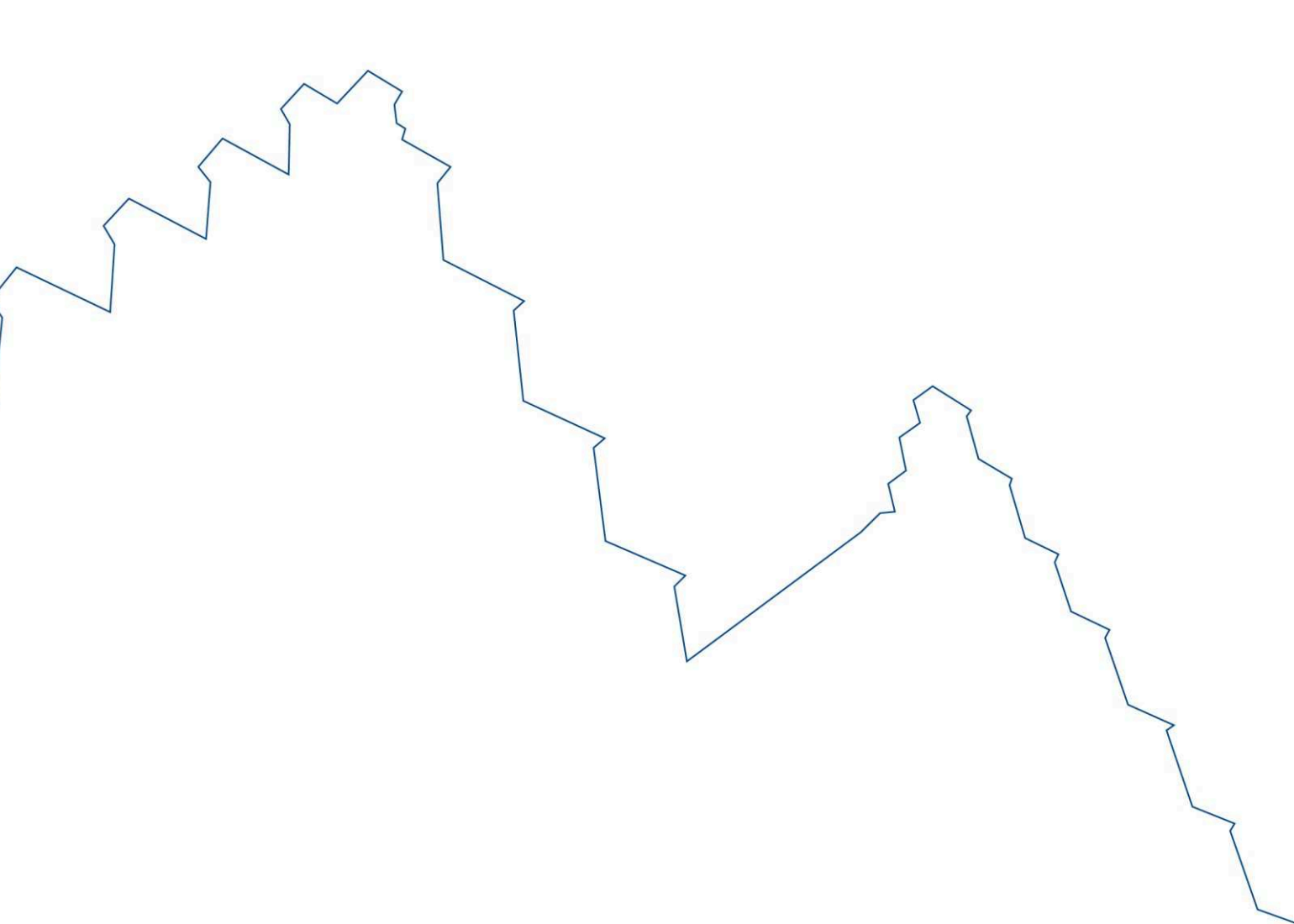

Beleidskader Zonne-energie Franekeradeel

Mei 2016

G e m e e n t e

Franekeradeel

Beleidskader Zonne-energie Franekeradeel

1. Inleiding

Duurzame manieren van energie opwekken zijn in opkomst. Naast windenergie is de zonne-energie in ontwikkeling. In Franekeradeel is een initiatief voor het realiseren van een zonnepark. De gemeente is voorstander van duurzame energie en wil planologische sturing geven aan de concrete ontwikkeling die zich nu voordoet.

2. Achtergrond

2.1 Gemeentelijk beleid

In het coalitieakkoord heeft de gemeenteraad haar doelen en ambities verwoord. Binnen het programma Volksgezondheid en Milieu wil de coalitie 'onderzoeken van de exploitatie van zonnepanelen op braakliggende terreinen'.

In de Structuurvisie Buitengebied 2010-2020 wordt eveneens genoemd dat het buitengebied van Franekeradeel geschikt is voor het opwekken van duurzame vormen van energie waaronder zonne-energie.

In de Voorjaarsnota 2015 wordt in Programma Volksgezondheid en Milieu het volgende genoemd onder Duurzaamheid:

Zonnepanelen, energieparks en oplaadpunten zijn zaken die primair in de private sector moeten worden geïnitieerd en gerealiseerd. Van de publieke sector mag worden verwacht dat hiervoor de planologische randvoorwaarden worden gecreëerd.

Bovenstaande vormt uitgangspunt voor deze notitie betreffende zonne-energie.

2.2 Provinciaal beleid

Als basis voor dit beleidskader is de notitie Sinnestroom van de provincie gehanteerd. In Sinnestroom gaat het om opwekking van elektriciteit door middel van PV panelen (fotovoltaïsch paneel) ofwel zonnestroom. Een andere vorm, de opwekking van warmte door opstelling van zonnecollectoren, zal op korte of middellange termijn nog niet in een grootschalige opstellingsvorm aan de orde zijn.

Provincie Fryslân heeft richting de gemeente Franekeradeel geadviseerd om beleid betreffende dit onderwerp vast te stellen aangezien er een concreet initiatief betreffende zonne-energie in de gemeente is.

3. Visie op Zonnestroom

3.1 Zonnepanelen op daken

Duurzaambouwloket

De gemeente Franekeradeel wil bewust omgaan met de kansen voor zonne-energie. De prioriteit ligt bij panelen op daken in het kader van duurzame verstedelijking en meervoudig ruimtegebruik. Het opwekken van zonnestroom via PV panelen wordt gezien als een belangrijke bron voor duurzame energie. Het opwekken van zonnestroom via PV panelen is voor particuliere huishoudens een interessante investering.

Via www.duurzaambouwloket.nl is hierover meer informatie beschikbaar. Duurzaam Bouwloket Fryslân is een digitaal loket dat door de samenwerkende gemeenten uit Fryslân wordt ingezet om bewoners en ondernemers te informeren en adviseren over energiebesparende en duurzaamheidsmaatregelen die in en rondom de woning of bedrijf getroffen kunnen worden. Het Duurzaam Bouwloket treedt hierbij op als onafhankelijke intermediair tussen overheid en bedrijfsleven. Door middel van dit loket worden particuliere initiatieven betreffende het plaatsen van panelen op daken voldoende gestimuleerd.

Dorpen

In de dorpen van de gemeente Franekeradeel wordt van deze mogelijkheid al veel gebruik gemaakt. Het plaatsen van zonnepanelen op daken is echter beperkt toegestaan in het beschermde stadgezicht en het beschermde dorpsgezicht van Achlum indien deze panelen vanaf het openbaar gebied zichtbaar zijn of gericht zijn op het openbaar gebied. Gezien deze beperking en het feit dat de totale opbrengst van zonnepanelen op daken nog niet voorziet in de energiebehoefte van inwoners, biedt de gemeente onder voorwaarden de mogelijkheid voor het realiseren van zonnepanelen in een zonnepark.

3.2 Zonnepark

Franekeradeel wil ook ruimte bieden voor zonneparken, zoals in de Structuurvisie Buitengebied is verwoord. De realisatie van een zonnepark levert in één keer een groter vermogen, waarbij de verliezen aan energie beperkter zijn.

Franekeradeel is bewust van de ruimtelijke impact van een zonnepark op de omgeving en wil hier zuinig en bewust mee omgaan. Duurzaam ruimtegebruik is daarom een uitgangspunt.

Duurzaam ruimtegebruik houdt in, dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor dubbel ruimtegebruik. Te denken valt aan afvalstortterreinen, randzones bij wegen of bermzones bij het spoor.

Daarna worden vrije locaties binnen de bebouwde omgeving onderzocht. Hierbij wordt uitgegaan van locaties binnen het bestaan stedelijk gebied, zoals verwoord in de Verordening Romte van de provincie Fryslân. Het gaat om locaties die nog niet zijn ontwikkeld voor woningbouw of bedrijven, voormalige bedrijventerreinen of sportvelden. Pas wanneer er geen locaties binnenstedelijk gebied beschikbaar zijn kunnen locaties grenzend aan het bestaand stedelijk gebied worden onderzocht.

3.3 onderscheid dorpen en stad Franeker

Dorpen

De gemeente kent een groot aantal dorpen en de stad Franeker. In de dorpen is de grens met het buitengebied direct waarneembaar.

Het landschap van Franekeradeel bestaat uit kwelderwallen en kweldervlaktes met daarop terpdorpen. De kwelderwallen zijn langgerekt en veel dorpen zijn op deze hoger gelegen delen gevestigd. De bewoningsassen volgen hierbij de vorm van de kwelderwallen en zijn vaak langgerekt. De dorpen zijn belangrijke verticale accenten in een verder open landschap. Door hun hogere ligging met kerktorens en beplanting zijn zij duidelijke herkenningspunten in de omgeving. De kweldervlaktes kenmerken zich door hun grote openheid en bochtige sloten.

Zuinig ruimtegebruik moet deze randen en de openheid van het landschap in tact houden. Het plaatsen van parken aan de rand van dorpen is hierdoor niet wenselijk. Eveneens zijn in de dorpen geen open ruimtes binnen het bestaand stedelijk gebied aanwezig. Dit betekent dat het plaatsen van zonnepanelen in de dorpen alleen mogelijk is op de daken van woningen en bedrijven.

Kortom een zonnepark is niet wenselijk in of aansluitend op de dorpen van Franekeradeel.

Stad

In Franeker zijn weinig mogelijkheden voor 'dubbel ruimtegebruik'. De open ruimtes in de stad Franeker hebben diverse andere functies, zoals sportveld of park. Of het betreft open ruimtes die vanuit stedenbouwkundig oogpunt open dienen te blijven.

Gezien bovenstaande is er in Franeker alleen mogelijkheid voor het realiseren van een zonnepark aan de rand van het bestaand stedelijk gebied, zoals op een bedrijventerrein.

Bedrijventerreinen

Franeker kent een aantal bedrijventerreinen. De meest hiervan zijn volledig bebouwd. En bieden dan ook geen plek voor zonneparken. Ten zuid westen van de stad Franeker bevindt zich het bedrijventerrein Kie, bestaande uit Kie1 en Kie2. Op Kie1 is nog ruimte voor de vestiging van nieuwe bedrijven.

Kie 2 wordt momenteel nog agrarisch gebruikt. Indien Kie1 in de toekomst vol is gebouwd, wordt gekeken naar de ontwikkeling van Kie2. Kie 2 zou voor nu een geschikte locatie zijn om een zonnepark te realiseren.

4. Landschappelijke inpassing in Franeker

Indien er een zonnepark wordt gerealiseerd aan de rand van de stad Franeker, is er sprake van een overgang tussen stad en buitengebied. Met deze ruimte dient zorgvuldig te worden omgegaan. Een zonnepark dient zo zorgvuldig mogelijk te worden ingepast in de omgeving. Dit geldt ook voor de ondersteunende bouwwerken die nodig zijn.

5. Grootte van het park

De grootte van een zonnepark moet qua maat en schaal passen bij Franekeradeel. Daarom geldt een richtlijn voor de maximum oppervlakte. Voor de omvang voor zonneparken bij Franeker geldt dat deze is afgestemd op de aard, de schaal en de energiebehoefte van Franekeradeel. Dit betekent zonneparken van ca 1 ha per 2500 inwoners (gebaseerd op de richtlijnen van de provincie). Op 1-1-2015 betreft het inwonersaantal van de gemeente 20.328. Er is dus 8,1 ha beschikbaar voor zonneparken.

Bovenstaande wordt niet als harde eis gesteld. Echter wel gebruikt om voor een afstemming te zorgen met de aard en schaal van Franeker.

Indien er zich concrete voorstellen voordoen is er sprake van maatwerk.

6. Conclusie

Op basis van bovenstaande zijn kansrijke locaties voor het opwekken van zonne-energie:

- daken van woningen en bedrijven; De plaatsing van panelen op daken blijven we als gemeente stimuleren via het Duurzaam bouwloket
- zonneparken; vestiging van zonneparken is alleen mogelijk bij de stad Franeker op locaties grenzend aan het bestaand stedelijk gebied. Voorwaarde hierbij is dat de panelen goed ingepast moeten worden en qua omvang passen bij de aard en schaal van de stad Franeker.